

KRIIVARIN PÄIVÄKODIN

TOIMINTASUUNNITELMA 2024-2025

17.9.2024

Jaana Lehtola

Päiväkodinjohtaja

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	2
Yleistä	3
Päiväkodin toimintakulttuuri.....	4
Varhaiskasvatus ja esiopetus.....	5
Toiminnan suunnittelu, toteutus ja kehittäminen	5
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttaminen	6
Päiväkodin toiminnan painotusalueet ja aihekokonaisuudet	7
Kasvun ja oppimisen tuki.....	9
Turvallisuus ja kiusaamisen ehkäisy	10
Toiminnan arviointi ja kehittäminen	11
Työhyvinvointi	11

Suunnitelma toimintavuodelle 2024–2025

Yleistä

1. Kriivarin päiväkoti sijaitsee noin kolme kilometriä Paimion keskustasta Kriivarin asuntoalueella, Kriivarin ala-asteen vieressä.

Meillä on hyvät mahdollisuudet ulkoliikuntaan, talvella luisteluun ja hiihtoon, syksyllä ja keväällä pallopeleihin ja juoksuleikkeihin mm. Viereisellä Kriivarin koulun kentällä. Lähellä olevaan metsään on helppo tehdä retkiä. Päiväkodin piha on iso, monimuotoinen sekä luonnonmukainen.

Päiväkodin yhteisinä päämäärinä pidämme sitä, että lapsista kasvaa vahvan itsetunnon omaavia ihmisiä, jotka ottavat kanssaeläjät huomioon. Arvostamme yksilöllisyyttä ja oma-aloitteisuutta. Uskomme, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Pidämme arvossa rehellisyyttä ja oikeudenmukaisuutta. Kannatamme kestävästä kehityksestä. Kriivarin päiväkodissa vallitsee hyvä yhteishenki, ja teemme työtä positiivisella asenteella. Meille on tärkeää kannustava ja positiivinen asenne.

2. Päiväkodissa on kolme lapsiryhmää.

- Hippiäiset 12 1-3 v lasta
- Västäräkit 20 2-5 v lasta
- Pääskyet 21 3-6 v lasta, joista 12 esikoululaista

3. Henkilökuntaa koko päiväkodissa on 14:

- Hippiäisissä on yksi varhaiskasvatuksenopettaja, kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, sekä yksi avustaja.
- Västäräkeissä työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

- Pääskysissä on kaksi varhaiskasvatuksenopettajaa joista toinen on päiväkodin varajohtaja sekä esiopetusryhmän opettaja, yksi varhaiskasvatuksenlastenhoitaja, yksi varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitaja (velho) sekä yksi ryhmää avustava lastenhoitaja.
- Päiväkodin johtajana toimii Jaana Lehtola, joka toimii myös toisena perhepäivähoidon ohjaajana.
- Päiväkodissa työskentelee ryhmiä avustava laitosapulainen.
- Konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja Hanna Koponen on päiväkotimme erityisopettaja.
- Siivouksesta ja ruokahuollosta vastaa ISS.

Päiväkodin toimintakulttuuri

Kaikkia huoltajia koskeva osallistaminen toteutuu kahdenkeskisissä keskusteluissa, joita käydään kauden alussa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa tehdessä. Varhaiskasvatukseen ensimmäistä kertaa tulevat käyvät tutustumassa päiväkotiin yhdessä huoltajien kanssa ennen varsinaista aloitusta. Syksyn aikana jokaiselle lapselle tehdään henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) yhdessä huoltajien kanssa. Suunnitelmaan mietitään lapsen vahvuudet, mielenkiinnon kohteet ja yksilölliset tarpeet. Lisäksi kirjataan lapsen oma näkökulma ja mielipiteet sekä huoltajien toiveet ja odotukset varhaiskasvatukselle. Vasuja päivitetään tarpeen mukaan ja se arvioidaan vähintään kerran vuodessa.

Paimiossa on käytössä ”Pyydä apua” -kuuntelemisen menetelmä (Liedon varhaisen puutumisen malli). Kyseessä on kevyt ja yksinkertainen malli, johon kuuluu kysymyksiä, jotka tehdään varhaiskasvatus- tai oppimissuunnitelman yhteydessä:

- Missä asioissa lapsi on hyvä, minkälaiset asiat sujuvat hyvin? (Tämä kysymys tulee va-
suissa aina ensimmäisenä esille, eli aloitamme lapsen vahvuuksista).
- Miten jaksat, miten voit? Oletko huolissasi jostain?
- Jos tulee tilanne, että tarvitset apua, onko sinulla joku, jonka kanssa voit keskustella? Ke-
neltä saat apua?

Lisäksi jokaisessa ryhmässä laaditaan ryhmävasu. Sen perustana ovat lasten vasut, joista nousevat tarpeet / tavoitteet toiminnan suunnittelulle ja oppimisympäristön kehittämiseksi.

Tärkeässä osassa ovat myös päivittäiset keskustelut lasta tuodessa ja hakiessa. Lasten osallisuutta tuetaan erilaisten havainnointien, keskustelujen, haastattelujen ja kyselyjen avulla.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Päiväkodin toiminnan sisältö perustuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja esiopetuksen opetussuunnitelmaan sekä Paimion kaupungin paikallisiin opetussuunnitelmiin.

Toiminnan suunnittelu, toteutus ja kehittäminen

Kerran viikossa on henkilökunnan yhteinen palaveri, jossa käymme läpi ajankohtaisia asioita. Myös jokainen ryhmä pitää viikoittain oman tiimipalaverinsa, missä suunnitellaan ja arvioidaan toimintaa, jaetaan havaintoja, arvioidaan ryhmän toimintaa ja asetetaan ryhmän toiminnalle uusia tavoitteita. Koko päiväkodin yhteisiä suunnittelupäiviä on toimintavuoden aikana yleensä kaksi (kesäkuussa ja tammikuussa). Kesäkuun suunnittelupäivässä suunnittelimme pienryhmätoiminnan vahvistamista, lasten osallisuutta projektityökentelyssä, sekä oppimisympäristöjen muokkaamista lasten mielenkiinnon kohteiden mukaisesti. Lisäksi arvioimme mennyttä kautta ja ryhmien toimintaa. Tammikuun palaverissa käymme mennyttä syksyä läpi, arvioimme toimintaa, suunnittelemme kevään ohjelmaa ja hahmottelemme jo seuraavaa toimintakautta. Suunnitelmat elävät ja muuttuvat toiminnan kuluessa, lasten kiinnostuksen kohteiden ja vanhempien toiveiden sekä lasten pedagogisten tavoitteiden mukaan.

Päiväkodin arjen pedagogiikasta vastaavat ryhmän varhaiskasvatuksenopettajat. Osa opettajien työajasta on varattu lapsiryhmän ulkopuolelle varhaiskasvatuksen arviointia, kehittämistä ja suunnittelua varten. Työtä tehdään tiimissä, joten kaikki päiväkodissa työskentelevät osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen omaa ammattiosaamistaan ja vahvuuksiaan hyödyntäen.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttaminen

Musiikki on toiminnassa läsnä päivittäin. Käytämme mm. rytmisoittimia, kanteleita sekä laattasoittimia monipuolisesti. Laulamme ja kuuntelemme musiikkia sekä liikumme ja leikimme musiikin tahdissa. Esioppilaille järjestetään kantelekerho, jossa lapset saavat opetella ja harjoitella kanteleen soittoa. Hippiäisten ryhmästä löytyy laulupuu, jossa on kuvia lapsille tutuista lauluista. Lasten on helppo käydä näyttämässä laulupuusta, mitä laulua haluavat laulaa, mikä lisää lasten osallisuutta, myös niiden lasten osalta, jolla ei vielä puhuttua kieltä ole. Ryhmässä on käytössä kuvitetut laulut, mistä lasten on helppo seurata laulua ja laulaa mukana. Lauluja laulettaessa käytetään myös tukiviittomia.

Jatkamme Roihuset-materiaalin käyttöä. Materiaali on hyödyllinen lapsille, jotka kaipaavat lisätukea kielellisten taitojen, sanaston tai kommunikoinnin kehitykseen. Roihuset on kielen oppimisen työväline se auttaa lapsia sanavarastojen ja käsitteiden omaksumiseen. Sekä kielen kehityksen tukemiseen ja kommunikoinnin kehitykseen, materiaali sopii erityisen hyvin myös lapsille, jotka oppivat suomea toisena kielenään.

Liikuntamahdollisuudet ovat hyvät. Päiväkotimme piha on suuri ja liikuntaan houkutteleva. Kriivarin koulun liikuntatilat, sekä sisällä että ulkona, ovat käytössämme viikoittain. Retkeilemme paljon metsässä kaikkina vuodenaikoina. Teemme siellä erilaisia tehtäviä ja opetlemme liikkumaan erilaisissa maastoissa.

Leikki on keskeinen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintatapa. Lapselle tarjotaan mahdollisuuksia erilaisiin leikkeihin. Leikki edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Toisten kanssa leikkiessä lapsi oppii neuvottelemisen, vastavuoroisuuden ja itseilmaisun taitoja. Leikkiin varataan aikaa päivittäin, sekä ohjattuna että lasten omaehtoisena leikkinä, sisällä ja ulkona. Leikkivälineitä on monipuolisesti saatavilla ja niitä vaihdellaan ryhmien kesken. Sisäleikkejä valittaessa meillä on käytössä leikkitaulut ja tällä kaudella kokeilemme leikinvalintataulua myös ulkona. Västäräkkien ryhmässä kiinnitetään tulevalle kaudella erityistä huomiota leikkiympäristöjen kehittämiseen. Valssikyselyn kautta päiväkotimme yhdeksi tavoitteeksi valikoitui leikkirauhan mahdollistaminen lapsille sekä aikuisille.

Oppimisympäristöjä on muokattu Kriivarissa vastaamaan lasten toiveita, ja niissä on otettu huomioon myös projektityöt, jotka tällä hetkellä on menossa. Niitä tullaan muokkaamaan vuoden aikana aina lasten kiinnostuksen kohteiden mukaisesti, jolloin inklusiivinen ajattelu- ja toimintatapa lisääntyy.

Monilukutaitoa vahvistetaan digilaitteiden pedagogisella käytöllä. Tablettien avulla kukin lapsi harjoittelee erilaisia matemaattisia ongelmanratkaisutaitoja vaativia tehtäviä. Tabletteja käytetään monipuolisesti myös tallentamiseen ja dokumentointiin. Toteutamme erilaisia tehtäväkokonaisuuksia tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Kriivarissa on kosketusnäyttötäulu käytössä, jota eskarilaiset käyttävät päivittäin. Myös muut ryhmät käyttävät kosketusnäyttötäulua viikoittain sovittujen vuorojen mukaan. Ystävien eskari –esiopetusmateriaaliin kuuluu myös digimateriaali, jota hyödynnetään esiopetuksessa. Kiinnitämme huomiota sekä digiturvallisuuteen, että lasten turvataitoihin. Aihekokonaisuudet muovautuvat lasten mielenkiinnonkohteiden mukaan, huomioiden vuodenajat juhlapyhineen.

Päiväkodin juhlia ovat esim.: halloween, pikkujoulu, joulukuu, 100 päivää eskaria/päiväkotiä, nurinkurin -päivä, tärkeän ihmisen päivä, vappujuhlat ja kevätjuhlat. Syyskuussa Kriivarin päiväkotia täytti 40 vuotta ja sitä juhlistettiin avoimilla ovilla. Päiväkotiin kutsuttiin niin entiset, kuin uudetkin työntekijät, asiakkaat ja muut yhteistyökumppanit.

Päiväkodin toiminnan painotusalueet ja aihekokonaisuudet

Kriivarin päiväkodin toiminnan painotusalueina ovat yhteisöllisyys, toisten huomioon ottaminen, hyvät kaveritaidot ja hyvät tavat. Näitä toteutetaan mm Mini-Verso ohjelmaa käyttäen. Henkilökunta on saanut koulutusta ko. ohjelman käyttöön ja syksyn aikana järjestetään lisää Miniversokoulutusta varhaiskasvatuksen henkilöstölle.

Tällä kaudella ryhmissämme panostetaan erityisesti kirjallisuuteen tutustumiseen. Haluamme omalta osaltamme tukea kielitaidon kehittymistä ja innostaa lapsia kirjojen, satujen ja tarinoiden maailmaan. Lasten kielen tietoisuutta ja vuorovaikutuksen valmiuksia vahvistetaan päiväkodissa lukemalla paljon erilaisia kirjoja, loruttelemalla ja riimittelemällä. Tutustumme erilaisiin kirjoihin, esimerkiksi satu-, runo-, laulu- ja tietokirjoihin. Kirjallisuuden valinnassa otetaan huomioon vuodenajat ja juhlapyhät. Sama kertomus esitetään monin eri tavoin, esim. lukien, äänikirjana, näytellen ja leikkien. Kriivarin päiväkodilla on laaja valikoima lasten kirjallisuutta. Lisäksi saamme syksyllä kirjastolta käyttöömmme eteiskirjaston, josta perheet voivat lainata itselleen illaksi kotiin kirjan, jonka he voivat lukemisen jälkeen palauttaa eteisen hyllyyn.

Västaräkeissä halutaan kannustaa perheitä lukemiseen ja huoltajilta on kyselty lasten lempikirjoja ja perheen lempikirjailijoita. Suunnitelmissa on myös kirjastoretki, mikä toteutetaan yhteistyössä kirjaston henkilöstön kanssa. Västaräkkien ryhmässä syntymäpäiväsankari saa valita itselleen mieluisan kirjan, jotka henkilöstö on kerännyt kirjaston poistokirjoista. Samalla tuemme kierrätystä ja kestäväää kehitystä. Suunnitelmissa on myös pyytää oikeaa kirjailijaa päiväkotiin kertomaan lapsille kirjailijan työstä. Lisäksi västaräkeissä perjantaisin vietetään ilmaisuperjantaita, mikä sisältää mm. Maalausta, kädentaitoja, näytelmiä ja musiikkia. Joka kuukauden viimeinen perjantai on "spektaakkelperjantai", missä aarrearkkutuokio vihjaa lapsille mitä toimintaa on luvassa.

Pääskysten ryhmässä tutustutaan kirjailijoihin, ihmisiin kirjojen takana. Kirjallisuusteemaa toteutetaan koko kauden ajan, hyödyntäen erilaisia oppimismenetelmiä, kuten draamaa ja kädentaitoja. Syntymäpäivänä lapset saavat itselleen oman kirjanmerkin ja jokainen saa vuorollaan osallistua sadutuksen kautta yhteisen tarinan kerrontaan. Lasten tarinoista muodostuva kertomus kootaan kauden lopuksi ryhmän yhteiseksi satukirjaksi ja jaetaan lapsille muistoksi.

Hippiäisten ryhmässä kielellisiä taitoja ja vuorovaikutustaitoja vahvistetaan kuvatuena ja tukiviittomien avulla. Tukiviittomia käytetään erityisesti aamupiirissä ja kaikissa arjen tilanteissa. Kuvatukea käytetään mm. päiväjärjestyksen läpikäymisessä sekä lauluissa. Pienten ryhmässä arjen pedagogiikalla on suuri merkitys ja omatoimisuustaitoja harjoitellaan paljon leikin ja leikkisyyden kautta. Ryhmän aikuiset käyvät arjen eri tilanteita läpi draaman eri keinoja hyödyntäen, mm. pehmolelujen ja käsinukkien kautta. Aikuiset leikkivät paljon lasten kanssa ja maustavat leikkiä sekä arjen tilanteita draaman avulla.

Esiopetuksen toiminta-aika on klo 9.00-13.00. Esiopetus pohjautuu Paimion kaupungin esiopetussuunnitelmaan. Eskarilaiset seuraavat toiminnassaan koko päiväkodin aiheita ja teemoja. Tämän vuotinen Ystävien eskari -materiaali kannustaa tutkimaan ja toimimaan moniaistillisesti. Harjoituskirjan avulla kokeillaan ja harjoitellaan erilaisia työskentelytapoja. Harjoituskirja on myös oppimisen dokumentoinnin välinne, jonne lapsi tallentaa harjoitteluaan ja oppimiaan asioita. Ystävien eskarissa tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat keskeisessä asemassa. Esiopetuksessa korostuvat leikki, toiminnallisuus ja oppimisen ilo. Esi- ja alkuopetuksen välinen nivelvaiheyhteistyö toteutuu Kriivarin koulun kanssa. Toiminnan suunnittelemme yhdessä ensimmäisen luokan opettajan kanssa.

Viisivuotiaita, 2029 syntyneitä lapsia on sekä västaräkkien, että pääskysten ryhmässä. Tällä kaudella viskarit aloittavat Aarresankariseikkailulla, jossa harjoitellaan yhdessä toimimisen taitoja. Sen jälkeen viskarit siirtyvät Tunteet hukassa seikkailuun, mikä opettaa erilaisia tunteita ja niiden ymmärtämistä, luonnon ja eläinten kunnioittamista sekä ruokkii

mielikuvitusta ja lapsen omaa luovuutta. Tunneseikkailussa kehittyvät myös lapsen omat ongelmanratkaisutaidot sekä ryhmässä ja yhdessä toimiminen. Tunteet hukassa- met- säseikkailu sisältää aistiharjoituksia, kehontuntemusharjoituksia, väriterapiaa ja luonto- sekä tunnetyöskentelyä. Viskarikerhon aikana ryhmän pienemmällä lapsilla on Aistiseikkai- lua, mikä painottaa lapsen osallisuutta ja eläytymismahdollisuuksia.

Kasvun ja oppimisen tuki

1. Esiopetuksessa kasvun ja oppimisen tuki toteutetaan kolmiportaisen (yleinen – tehostettu – erityinen) mallin mukaisesti. Paimiossa kolmiportainen tuki on käytössä myös varhais- kasvatuksessa. Käytössämme ovat konsultoivan varhaiserityisopettajan palvelut.
2. Lapsen varhaiskasvatusta ja esiopetusta suunniteltaessa pidetään pedagogisia kokouk- sia. Siirryttäessä tuen portaalta toiselle asiat käsitellään moniammatillisessa työryhmässä ja päätökset tehdään pedagogisen arvion tai -selvityksen pohjalta. Asiat kirjataan lapsen vasuihin ja erityisen tuen oppimissuunnitelmiin. Kaikki asiakirjat löytyvät Wilmasta.
3. Esiopetuksen yhteisöllinen oppilashuolto

Kriivarin päiväkodin esiopetusta koskeva yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Päiväkodin oppilashuoltotyöryhmän tehtävänä on ohjata ja edistää yhteisöllistä hyvinvointia ja yksikön toimintakulttuuria. Käsiteltäviä asioita ovat esim. lasten tunnetaitojen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen tukeminen, kiusaamisen ehkäisyyn ja siihen puuttumisen toimintamallit, turvallisuuteen liittyvät asiat ja erityistä huolenpitoa tarvitsevien huomioon ottaminen. Oppilashuoltotyöryhmässä asiat käsitellään ilmiötasolla, ei yksittäi- sen lapsen asioina. Yhteisöllisen oppilashuollon kokouksista tehdään muistio, joka jaetaan sähköisesti paikalla olleille sekä laitetaan tiedoksi esiopetusryhmän ilmoitustaululle.

Esioppilaiden huoltajille tiedotetaan, että kuraattoriin voi olla yhteydessä, jos haluaa kes- kustella lapsen kehitykseen, kasvuympäristöön tai esiopetukseen liittyvistä asioista. Li- säksi esioppilaiden käytössä on tarvittaessa myös psykologin palvelut.

4. Esiopetuksen yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää lapsen kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy. Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan, esiopetusikäisen kohdalla huoltajan suostumukseen. Asiantuntijatyöryhmässä selvitetään lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon palveluiden tarve, esim. oppilasterveydenhoito, psykologi- puheterapia- ja toimintaterapiapalvelut. Tapauskohtaisesti koottavaan asiantuntijaryhmään osallistuvat vain ne henkilöt, joiden osallistumiseen huoltaja on antanut suostumuksensa. Työryhmän kutsuu kokoon se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jonka käsiteltävä asia työtehtävien perusteella kuuluu. Huoltajan kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Oppilashuollon palvelujen käyttö on vapaaehtoista.

Kriivarin päiväkodissa kutsutaan kokoon tarvittaessa huoltajien suostumuksella yksilökohtainen oppilashuollon asiantuntijaryhmä. Asian käsittelystä laaditaan oppilashuoltokertomus Wilmaan em. opiskeluhuoltosuunnitelmassa olevien ohjeiden mukaisesti.

Turvallisuus ja kiusaamisen ehkäisy

Päiväkodillämme on oma turvallisuussuunnitelma, jota päivitetään vuosittain turvallisuuden vuosikelloa seuraten. Suunnitelmaan sisältyvät toimintaohjeet koskien mm. lapsen karkaamista, onnettomuustilanteita, sekä palo- ja pelastussuunnitelma. Perehdytyskansiota päivitetään vuosittain. Tarvittava määrä päiväkodin henkilökunnasta on ensiaputaitoisia. Poistumisharjoitus, sekä sisälle pelastautumisen harjoitus pidetään vuosittain turvallisuuden vuosikellon mukaisesti.

Lääkekaapin hoidosta ja päivittäisestä vastaa nimetty päiväkodin työntekijä. Lääkehoitoa tarvitseville lapsille tehdään varhaiskasvatussuunnitelman liitteeksi lääkehoitosuunnitelmat.

Päiväkodissa käytetään Paimion varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn toimintamallia ja MiniVersoa. Kiusaamisen ehkäisy ja lasten vertaisvuorovaikutuksen ja leikin ohjaaminen on oleellinen osa päivittäistä varhaiskasvatusta. Aikuinen on lapsen tukena tunteiden hallinnassa, leikkitaitojen harjoittelussa, ryhmässä toimimisessa ja toisen huomioimisessa.

Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Toimintakauden aikana vanhemmilta tulevat asiakaspalautteet käsitellään ja viedään tiedoksi esimiehille. Vanhempien palaute on ollut pääosin myönteistä. Toiminta on monipuolista, lapset viihtyvät, heidät huomioidaan yksilöllisesti, henkilökunta on ammattitaitoista, ilmapiiri työyhteisössä on hyvä ja keskustelukulttuuri on avointa.

Toimintaa arvioidaan, kehitetään ja suunnitellaan viikoittain ryhmäpalavereissa, talon palavereissa sekä koko henkilökunnan iltapalavereissa ja kehittämispäivissä.

Henkilökunta on koulutusmyönteistä ja jokaisen mahdollisuus osallistua koulutuksiin arvioidaan tapauskohtaisesti resurssit huomioiden.

Varhaiskasvatussuunnitelma edellyttää palautteen selvittämistä lapsilta ja myös vahvaa lasten omaa osallisuutta toiminnan suunnittelussa. Lasten kanssa keskustellaan, heitä haastatellaan, heidän mielenkiinnon kohteensa selvitetään ja aloitteet ja ehdotukset huomioidaan toiminnan suunnittelussa. Oppimisen kannalta on tärkeää, että lapsen mielipiteellä on merkitystä, hän voi vaikuttaa itseään koskeviin asioihin, hän kokee tulevaisuutensa kuulluksi ja ymmärretyksi. Aikuisen tehtävä on huolehtia keinoista, joilla mielipiteen ilmaisu mahdollistetaan kaikille, myös niille lapsille, joilla on puutteita vuorovaikutustaidoissa. Tällöin lasten toiminnan havainnointi sekä sanattomien viestien huomioiminen nousee erityisen tärkeään asemaan.

Työhyvinvointi

Paimion kaupunki on järjestänyt työntekijöilleen työterveyshuollon Mehiläisessä. Hyvinvointia tuetaan myös esim. erilaisilla liikuntaryhmillä. Paimion kaupunki tarjoaa työntekijöilleen Paimion opiston kautta maksutonta liikuntaa ja työntekijät saavat käyttää uimahallia sekä uimahallin kuntosalia ilmaiseksi. Paimion kaupunki tarjoaa henkilökunnalleen mahdollisuuden hankkia työsuhdepolkupyörä leasingpalveluna 1.7.2024 alkaen. Paimion kaupungilla on selkeät toimintaohjeet työkyvyn ylläpitämisen käytäntöihin ja ongelmatilanteisiin, esim. miten puututaan epäasialliseen käyttäytymiseen tai työpaikkakiusaamiseen. Tarvittaessa apua näihin saa työterveyshuollosta, esimiehellä ja henkilöstöpäälliköltä.

Tärkein työhyvinvointiin vaikuttava tekijä on ammattitaitoinen, sitoutunut ja yhteistyökykyinen henkilökunta. Työpaikan positiivinen ilmapiiri vaikuttaa paitsi henkilökunnan jaksamiseen myös lasten hyvinvointiin ja oppimiseen sekä vanhempien kokemukseen varhaiskasvatuksesta ja päiväkodista. Vastuu ilmapiiristä ja vuorovaikutuksesta on jokaisella. Selkeät ja oikeudenmukaiset johtamiskäytännöt ovat tärkeitä. Työnohjausta järjestetään tarvittaessa.

Työturvallisuutta pidetään yllä puuttamalla havaittuihin epäkohtiin ajoissa. Kaikkien velvollisuus on havainnoida työpaikkansa työturvallisuutta ja informoida havainnoista eteenpäin.

Tulevalla toimintakaudella Paimion varhaiskasvatuksessa panostetaan erityisesti työntekijöiden hyvinvointiin. Tarkoituksena on järjestää työhyvinvoinnin koulutusta koko henkilöstölle. Myös esihenkilöt osallistuvat työhyvinvoinnin edistämisen koulutukseen.

